

EDMUND K. PROST
Lublin

Centralna Komisja ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych – nowa kadencja i impresje

W postępowaniu trwającym już od listopada 1996 r., wyłoniony został nowy skład wym. Komisji, w skrócie CK, na okres kadencji trzech lat 1997-1999. Jest to trzecia już kadencja CK, której sposób wyborów i działania określa Ustawa z 12 września 1990 r. – o tytule naukowym i stopniach naukowych (Dz. U. nr 65, poz. 386).

Warto przypomnieć tryb powoływania członków wym. Komisji.

Kandydatów do CK wyłaniają Rady Wydziałów i Rady Naukowe jednostek organizacyjnych nauki, uprawnionych do nadawania stopnia doktora. Listy kandydatów przesyłane są w formie ankiety do osób z tytułem naukowym profesora, które mają prawo wyboru określonej liczby członków Komisji, a konkretnie jednej z jej sekcji. W odniesieniu do weterynarii zgłoszone zostały kandydatury 4 osób, spośród których można było wybrać 3 osoby.

W skład CK wchodzi, zgodnie z ustawą, 220 przedstawicieli nauki z rozbiorem na 6 sekcji, z której każda ma określoną liczbę członków: 1) Sekcja nauk humanistycznych i społecznych – 53 członków, 2) Sekcja nauk ekonomicznych – 16, 3) nauk biologicznych, rolniczych i leśnych – 34 członków, 4) nauk medycznych – 36, 5) nauk matematycznych, fizycznych, chemicznych i nauki o ziemi – 39 i 6) nauk technicznych – 42 członków.

Interesująca dla weterynaryjnych pracowników nauki jest 3. Sekcja nauk biologicznych, rolniczych i leśnych, w skład której weszli:

1) prof. Wiesław Barej – Wydz. Wet. SGGW, 2) prof. Tadeusz Baszyński – UMCS, 3) prof. Włodzimierz Bednarski – AR-T Olsztyn, 4) prof. Andrzej Dubas – AR Poznań, 5) prof. Jerzy Fabiszewski – AR Wrocław, 6) prof. Jan Gieroba – AR Lublin, 7) prof. Andrzej Grzywacz – SGGW, 8) prof. Zofia Jasińska – AR Wrocław, 9) prof. Jerzy Juszcak – AR Wrocław, 10) prof. Stanisław Kostrzewa – AR Wrocław, 11) prof. Andrzej Kosturkiewicz – AR

Poznań, 12) prof. Andrzej Libik – AR Kraków, 13) prof. Janusz Lipecki – AR Lublin, 14) prof. Zygmunt Litwińczuk – AR Lublin, 15) prof. Konrad Magnuski – AR Poznań, 16) prof. Leszek Malicki – AR Lublin, 17) prof. Teofil Mazur – AR-T Olsztyn, 18) prof. Michał Mazurkiewicz – AR Wrocław, 19) prof. Rudolf Michałek – AR Kraków, 20) prof. Grażyna Muszyńska – Inst. Bioch. i Biofiz. PAN, 21) prof. Stanisław Nawrocki – Inst. Uprawy, Nawoż. i Glebozn. Puławy, 22) prof. Mieczysław Pałasiński – AR Kraków, 23) prof. Zygmunt Pejsak – PIWet Puławy, 24) prof. Włodzimierz Prądzyński – AR Poznań, 25) prof. Stanisław Przystański – AR Wrocław, 26) prof. Tadeusz Przybylski – Inst. Dendr. PAN, 27) prof. Marian Różycki – Inst. Zoot., 28) prof. Jan Szczerbowski – Inst. Ryb. Śródląd., 29) prof. Andrzej Szeptycki – Inst. System. i Ewol. Zw. PAN, 30) prof. Tomasz Twardowski – Inst. Chemii Bioorgan., 31) prof. Tadeusz Wilusz – Uniwersytet Wrocławski, 32) prof. Włodzimierz Załachowski – AR Szczecin, 33) prof. Kazimierz Zarzycki – Inst. Bot. PAN, 34) prof. Leszek Żukowski – SGGW.

W dniu 5 lutego 1997 r. odbyło się zebranie plenarne Komisji, celem wyboru władz naczelnych CK. W wyniku tajnych wyborów zostali powołani: na prezesa CK – prof. Janusz Tazbir z Instytutu Historii PAN, na vice-prezesów – prof. Andrzej Grzywacz z SGGW i prof. Janusz Jeljaszewicz z PZH, a na sekretarza Komisji – prof. Osman Achmatowicz z Instytutu Farmaceutycznego.

Sekcje mają w swej działalności swego rodzaju autonomię i rozpatrują sprawy związane z nauką w swoim zakresie działania. W dniu 24 lutego 1997 r. odbyło się pierwsze posiedzenie nowego składu Sekcji Nauk biologicznych, rolniczych i leśnych, na którym dokonano wyboru przewodniczącego Sekcji. Został nim prof. Wiesław Barej z Wydziału Weterynaryjnego SGGW, a vice-przewodniczącym

prof. Andrzej Dubas z Wydz. Rolniczego AR Poznań.

Przy okazji przekazywania wym. informacji warto przytoczyć podstawowe dane nt. działalności CK. Zadania Komisji są następujące:

a) przyznawanie radom wydziałów lub radom naukowym instytutów uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora i stopnia doktora habilitowanego, z czym związane jest uprawnienie do występowania o nadanie tytułu naukowego profesora;

b) ocenianie wniosków o nadanie tytułu naukowego profesora, zgłaszanych przez uprawnione jednostki organizacyjne i występowanie z takim wnioskiem do Prezydenta RP;

c) zatwierdzanie stopni doktora habilitowanego, nadanych przez rady wydziałów lub rady naukowe;

d) analizowanie wybranych przewodów doktorskich, zakończonych nadaniem wym. stopnia naukowego.

Na zakończenie kadencji ustępującego składu Komisji przedstawił jej przewodniczący prof. Jerzy Pelc sprawozdanie z działalności za okres lat 1994-96. Trudno cytować szczegóły tego sprawozdania. Warto jednak zaznaczyć niektóre jego fragmenty. Nauki weterynaryjne reprezentowali w CK trzej profesorowie: Wiesław Barej z SGGW, Michał Mazurkiewicz z Wrocławia i Marian Truszczyński z PIWet. w Puławach. Dwaj pierwsi z nich znaleźli się w składzie nowej kadencji CK.

Godne uwagi są niektóre dane z działalności CK. W kadencji lat 1994-96 rozpatrzyła Komisja 4001 spraw, z których zakwalifikowała pozytywnie 3495, a negatywnie 506, tj. 12,65%. Najbardziej interesujące są postępowania o nadanie tytułu profesora oraz zatwierdzające habilitacje. Komisja rozpatrzyła w minionej kadencji 1277 wniosków o nadanie tytułu profesora, z czego pozytywnie zostało zatwierdzonych 1175 a negatywnie 102, tj. 8%. W zakresie nauk rolniczych (bez weterynarii) przedstawionych zostało 125 wniosków, z których zatwierdzono pozytywnie 118 a negatywnie 7, tj. 5,6%. W dziedzinie weterynarii rozpatrzono 25 wniosków profesorskich, z których zaakceptowano pozytywnie 24 a tylko jeden negatywnie, co stanowi 4%.

Interesujące są dane nt. przewodów habilitacyjnych. Łącznie na wszystkich kierunkach, CK rozpatrzyła 2297 wniosków habilitacyjnych, z których zostało zatwierdzonych 2145, a negatywnie zaopi-

niowanych 152, tj. ok. 6,5%. W zakresie nauk rolniczych rozpatrzono 221 przewodów habilitacyjnych, z których zatwierdzono stopnie dr habil. w 207 przypadkach a negatywnie zakwalifikowano 14 habilitacji, tj. 6,33%. W zakresie nauk weterynaryjnych rozpatrzono 29 wniosków habilitacyjnych, z których wszystkie (100%) zatwierdzono pozytywnie.

Porównując wym. dane w zakresie postępowań o nadanie tytułu naukowego profesora oraz habilitacji w poszczególnych dziedzinach naukowych, zwracają uwagę wysokie wskaźniki pozytywnych zatwierdzeń w zakresie nauk weterynaryjnych. Takie, prawie idealne wyniki mają tylko nauki teologiczne. Postawić można pytanie – jaka jest tego przyczyna? Rozważyć można dwa czynniki przyczynowe: jednym jest wysoki i wprost doskonały poziom naukowy prezentowanych kandydatów. Nie wydaje się być to jednak prawdopodobne, aby polska weterynaria była aż tak doskonała, w porównaniu do innych dziedzin nauki. Pozostaje więc druga przyczyna – a jest nią daleko idący liberalizm członków CK z zakresu nauk weterynaryjnych. Wydaje się, że przedstawiciele tych nauk przyjęli na siebie rolę dobrotliwych recenzentów, zatwierdzających „wszystko co nasze”. Członkowie Komisji w większości przypadków sami oceniali napływające wnioski profesorskie i habilitacyjne, w małym stopniu posługując się innymi recenzentami. Nie można oczywiście sądzić aby było to uwarunkowane odpłatnością za świadczone recenzowanie. Przyczyna leży przypuszczalnie w tendencjach „czynienia dobra”. Postawić można jednak pytanie, czy dobroć dla jednostki jest tożsama z dobrocią dla własnych nauk i ich instytucji. Takim liberalnym postępowaniem daje się mimo woli argumenty tym, którzy sugerują likwidację CK i pozostawienie spraw wszelkich nominacji naukowych tylko radom wydziałów lub radom naukowym instytutów. Nauka wymaga jednak selekcji, gdyż tą tylko drogą osiąga się najlepsze wyniki i sukcesy. Rola pewnego rodzaju sита, wyławiającego najbardziej wartościowe jednostki, a odrzucającego to co nie zawsze jest do zaakceptowania, należy do podstawowych funkcji Centralnej Komisji ds. Tytułu i Stopni Naukowych. Po to przecież została ona powołana. I o tym winni pamiętać jej członkowie także i w dziedzinie nauk weterynaryjnych, czego im wszyscy jak najbardziej życzymy.